

Titel	Contactformulier Provinciale Staten
Naam	ContactformulierPS_v2
Actie	Ingevuld formulier
Kenmerk	87208133
Status	Gereed
Aangemaakt	15-03-2022 16:57:10

Onderstaand formulier is zojuist ontvangen:

1. Contactformulier Provinciale Staten

1.1.

Middels dit formulier kunt u Provinciale Staten: een vraag stellen, een verzoek indienen om in te spreken tijdens een vergadering, een stuk/document toesturen of een uitnodiging toesturen. In verband met de privacywetgeving verzoeken wij u zo min mogelijk persoonlijke gegevens te vermelden. Raadpleeg de [privacyverklaring](#) voor meer informatie over hoe de Provincie Limburg omgaat met persoonlijke gegevens en uw rechten als betrokkene.

Naam	Silvia Segers-Weusten
E-mail	silviasegers@hklimburg.nl
Telefoonnummer	

Ik wil Provinciale Staten van Limburg:	Een stuk/document toesturen
--	-----------------------------

Onderwerp	Notitie Hoes veur 't Limburgs
-----------	-------------------------------

Maximaal 5 bijlagen (geen .zip-bijlagen)

(max. grootte is 4,5 GB per bijlage)

Omschrijving	Selecteer bijlage	Regel toevoegen
Notitie Hoes veur 't Limburgs	87208133_7458600_Notitie_Hoes_veur_t_Limburgs_Statenleden.pdf	
Bijlage bij notitie Hoes veur 't Limburgs	87208133_7458601_Bijlage_1_-_Activiteiten_Raad_Veldeke_Limburg_Levende_Talen_Limburgs_en_Cubiss.pdf	

- U gaat akkoord met de publicatie van uw onderwerp inclusief bijlage(n) op de website van de Provincie Limburg onder [Provinciale Staten Ingekomen Stukken](#).
- In het geval uw bijlage(n) toch persoonsgegevens bevatten, zullen deze op de lijst ingekomen stukken/AVG geplaatst worden. Deze lijst is niet openbaar, Statenleden kunnen uw bijlage(n) wel zien.
- Persoonsgegevens worden enkel verwerkt voor het in behandeling nemen van uw verzoek.

Ik ga akkoord:

't Hoes veur 't Limburgs

Notitie voor Statenleden

maart 2022

Samenvatting

Diverse organisaties in het Limburgse taal-, cultuur- en maatschappelijke veld, de Provincie Limburg en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben met de ondertekening van het **Convenant Limburgse taal**¹ op 9 november 2019 een **gezamenlijke ambitie** voor de toekomst met betrekking tot de Limburgse taal kenbaar gemaakt. De partijen beloofden **zich in te spannen en samen te werken** om het Limburgs als regionale taal in Nederland te **behouden**, het **gebruik** ervan te **bevorderen** en om de positie van het Limburgs te **verstevigen** in diverse domeinen van de Limburgse samenleving. Ook een aantal maatschappelijke organisaties en onderwijs- en taalorganisaties uit Limburg gaven daar door het zetten van hun handtekening aan dat zij de komende jaren met het Limburgs aan de slag willen.

Om daadwerkelijk handen en voeten te kunnen geven aan de gezamenlijk geformuleerde ambities^{2,3,4} door het veld bovenop het **huidige in grote getale aanwezige vrijwilligerswerk** is een **professionaliseringsslag** nodig. Deze gezamenlijk geformuleerde ambitie kan alleen worden vormgegeven in de vorm van een organisatie zoals deze voorligt in deze notitie. De Raod veur 't Limburgs, Veldeke Limburg, Levende Talen Limburgs, Cubiss en het Huis voor de Kunsten Limburg (hierna *het Huis*) willen daarom hun krachten bundelen tot een **Hoes veur 't Limburgs** (hierna *'t Hoes*).

't Hoes moet **dé plek** op het gebied van Limburgse taal worden. Een **kennisinstituut** met kennis en kunde over de Limburgse in huis. Een **spin in het web** met zicht op een breed netwerk binnen het Limburgse taal-, cultuur- en maatschappelijk veld. 't Hoes heeft een **onderwijsfunctie** waarbij onder andere aandacht is voor de ontwikkeling van educatieve producten. En het heeft een overzicht van materialen over en in de Limburgse taal, **de documentatie-, informatie- en onderzoeksfunctie**.

Om te komen tot 't Hoes, om de gezamenlijk geformuleerde ambities aanvullend aan en met behoud van het vele aanwezige vrijwilligerswerk waar te maken, is extra slagkracht nodig, in de vorm van **extra middelen**. Dit om extra personeel in te zetten, zoals bijvoorbeeld een educatieve medewerker om de onderwijsfunctie handen en voeten te geven met benodigd werkbudget. Daarom vraagt het veld een jaarlijkse **bijdrage van € 150.000,-** van de Provincie Limburg.

¹ *Convenant Limburgse taal*; november 2019.

² *Plan van aanpak Limburgse taal 2020... Aon de geng!*; september 2020.

³ *Input Limburg voor de 7^e rapportage in het kader van het 'Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden*; februari 2021.

⁴ Provincie Limburg, *Beleidsbrief 'De kracht van erfgoed'*; januari 2022.

Inhoud

WAAROM EEN HOES?	4
HOE ZIET EEN HOES UIT?	5
PROGRAMMALIJNEN.....	5
<i>Netwerkfunctie</i>	5
<i>Advies- en promotiefunctie</i>	6
<i>Onderwijsfunctie</i>	6
<i>Documentatie-, informatie- en onderzoeksfunctie</i>	6
WAT IS NODIG OM TOT EEN HOES TE KOMEN?	7
PERSONEEL.....	7
<i>Adviseur (Limburgse) taal & letteren</i>	7
<i>Educatieve medewerker</i>	7
<i>Communicatiemedewerker</i>	7
FINANCIËN	8
WAT GEBEURT ER IN HET VELD?	8
<i>Raad veur 't Limburgs</i>	8
<i>Veldeke Limburg</i>	8
<i>Levende Talen Limburgs</i>	9
<i>Cubiss</i>	9
<i>Huis voor de Kunsten Limburg</i>	9
<i>Diversen</i>	9

Waarom een Hoes?

Met de gezamenlijk geformuleerde ambities van genoemde overheden en organisaties in het Limburgse taal-, cultuur- en maatschappelijk veld is een **momentum** ontstaan. Een momentum dat ruimte biedt voor het inzetten van een duurzame professionalisering van het Limburgse taalveld in de vorm van 't Hoes.

't Hoes is een logische vervolgstap en concretisering van de gezamenlijke ambities voor de Limburgse taal en kan daarmee rekenen op **maatschappelijk draagvlak** onder o.a. kinderopvangorganisaties, basisscholen, bibliotheken, gemeentes en zorginstellingen. Alle partners behoren de krachten te bundelen waarbij parallelle ondersteuning van de overheden en het veld cruciaal is om te voldoen aan de verplichtingen waaraan zij zich hebben gecommitteerd middels de ondertekening van het Convenant Limburgse taal.

“We zouden in het werkveld een verbinding moeten maken met alle mensen die vinden dat de Limburgse taal een belangrijk onderwerp is.”

- Alexandra de la Roij, MIK-PIW Groep -

Naast het vertolken van de ambities van het veld sluit het concept van 't Hoes naadloos aan op het **beleid van de Provincie Limburg**. Het beleid van de Provincie Limburg heeft tot doel het taalveld te professionaliseren, moderniseren en verjongen⁵, een professionaliseringsslag in de vorm van 't Hoes past daarmee binnen de beleidslijnen van de Provincie.

De voordelen van dialectgebruik, en meertaligheid in de meest brede zin van het woord, worden **onderschreven door de wetenschap**. Het spreken van dialect heeft een positieve invloed op de verwerving van woordenschat⁶, begrijpend lezen, spelling⁷ en cognitieve taken.⁸ Dialectgebruik heeft daarnaast een positieve invloed op de **sociale cohesie** tussen de inwoners van Limburg in al haar diversiteit.⁹

De praktijk uit andere taalgemeenschappen in Nederland laat al jaren zien dat een **volwassen taalbeleid** voeren een professionele organisatie vereist die zowel beleidsmatig als uitvoerend opereert. Of het nu het Huus van de Taol, 't Hoes van 't Twents of het Centrum Groninger Taal en Cultuur heet, iedere provincie met een substantieel beleid rond de regionale taal heeft een of meer instituten waar op professionele wijze dat taalbeleid wordt ondersteund en uitgevoerd. Een formule die bijzonder succesvol blijkt.¹⁰ Als ook de Provincie Limburg **haar regionale taal toekomstbestendig wil borgen**, zal naar de gezamenlijke mening van de Limburgse taalorganisaties realisatie van een professionele organisatie noodzakelijk zijn.

Ook sluit het concept aan bij de **aanbeveling van de Raad van Europa** naar aanleiding van de zesde evaluatie van de toepassing van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van

⁵ Provincie Limburg, *Beleidsbrief 'Erfgoed leeft!'*; december 2019.

⁶ Francot, van den Heuij, Blom, Heeringa & Cornips, *Inter-individual variation among young children growing up in a bidialectal community: the acquisition of dialect and standard Dutch vocabulary*. In *Language variation European Perspectives VIII*, 2014.

⁷ Cornips, Klatte-Folmer, Schils & Roumans, 2021.

⁸ Elma Blom, *Wat iedereen moet weten over de taalontwikkeling van kinderen in een diverse samenleving*. Oratie Universiteit Utrecht 2019.

⁹ Lotte Thissen, *Talking in and out of place: Ethnographic reflections on language, place and (un)belonging in Limburg, the Netherlands*. Universiteit Maastricht 2018.

¹⁰ Taalhuizen in andere taalgemeenschappen in Nederland hebben als voorbeeld gediend om te komen tot het concept van 't Hoes.

minderheden.¹¹ In dit rapport beveelt de Raad van Europa het onderwijzen van het Limburgs voorafgaand aan school en in het onderwijs aan. Ook dient er aandacht te zijn voor studie van het Limburgs op universitair niveau en het leren van het Limburgs als (tweede) taal. Tot slot dient het gebruik van het Limburgs in het openbare leven en in de media versterkt te worden.

't Hoes biedt de mogelijkheid om de **krachten te bundelen** en het taalveld meer in zijn kracht te zetten. Het verhogen van de bestaande financiering aan de taalorganisaties als alternatief voor 't Hoes werkt verzuiling in de hand en intensificeert de samenwerking niet. 't Hoes daarentegen vormt een paraplu waaronder de gezamenlijke visie behouden wordt en de organisaties optimaal gestimuleerd worden tot samenwerking.

“Momenteel zijn de weinige Lt2 docenten, zoals in Heerlen en Venlo, een-pitters. Het ontbreekt aan een professionele infrastructuur om deze initiatieven structureel provincie breed in te bedden.”

- Esther van Loo, Levende talen Limburgs -

De al aanwezige vrijwilligersorganisaties binnen het taalveld zitten aan de top van hun kunnen. De reikwijdte van de initiatieven van deze organisaties beperken zich tot zeer lokale schaal en zijn afhankelijk van de tijd en inzet van enkele vrijwilligers wat maakt dat duurzaamheid van deze initiatieven moeilijk te borgen is. Om de gezamenlijke ambities van het veld én de Provincie Limburg **breed en duurzaam** te realiseren zijn om deze reden meer slag- en menskracht, middelen en een versteviging van de onderlinge samenwerking nodig.

Het Limburgse taal-, cultuur- en maatschappelijke veld is breder dan de organisaties die tot op dit moment in beeld zijn. De Prijsvraag Limburgse taal heeft aangetoond dat er in het veld een grote interesse is voor actieve deelname, naast de al bestaande structuren. Ook blijkt dat de gemiddelde leeftijd lager en de variatie in achtergrond breder is dan die binnen de gekende organisaties. 't Hoes is bedoeld om ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven en structuren om zo de gezamenlijke ambities beter te kunnen realiseren. 't Hoes zet daarmee in op de **verjonging en verbreding** van het Limburgse taalveld.

Verderop in deze notitie, in de programmalijnen, wordt beschreven welke ambities niet afzonderlijk door het veld opgepakt kunnen worden, maar wel uitgevoerd kunnen worden via 't Hoes. De meerwaarde van 't Hoes is dan ook dat de uitgesproken ambities daadwerkelijk waargemaakt kunnen worden.

Hoe ziet een Hoes uit?

Programmalijnen

Netwerkfunctie

In 't Hoes vinden alle organisaties binnen het Limburgse taal-, cultuur- en maatschappelijk veld een plek. Denk daarbij aan Raad voor 't Limburgs, Veldeke Limburg, Levende Talen Limburgs, Vereniging Limburgse Bibliotheken, Cubiss en het Taal- en Letterenplatform Limburg (TaLeP), vrijwilligersorganisaties, universiteiten, scholen, lerarenopleidingen, kinderopvangorganisaties, gezondheidsinstellingen, bibliotheken, culturele organisaties en verenigingen, gemeentes, enz. Dit maakt van 't Hoes een plek waar de **verschillende invalshoeken** in het Limburgse taalveld samen komen, verbindingen en combinaties gelegd worden en cross-overs gemaakt worden. Als

¹¹ Rapportage door de expertcommissie voorgelegd aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa in overeenstemming met artikel 16 van het Handvest; november 2019.

professionele organisatie kan 't Hoes de professionele en vrijwillige krachten in het veld bundelen, verbinden en ondersteunen en doorverwijzen naar initiatieven binnen en buiten het Limburgs taalgebied. Alleen door **spin in het web** te zijn met zicht op een breed netwerk kan ingespeeld worden op de behoeftes van alle genoemde organisaties met betrekking tot de Limburgse taal.

Advies- en promotiefunctie

't Hoes is **hét kennisinstituut** voor de Limburgse taal. Het heeft een **loketfunctie**, waarbij iedereen in Limburg met vragen over het Limburgs (zowel fysiek als digitaal) terecht kan. 't Hoes biedt dus een helpdeskfunctie voor informatie over de Limburgse taal voor het veld. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een of meer adviesgesprekken, een telefonisch of schriftelijk advies, inhoudelijke begeleiding of het verstrekken van informatiemateriaal met wetenschappelijke onderbouwing gebaseerd op actueel taal-, didactisch-, sociolinguïstisch- en meertaligheidsonderzoek. Informatief materiaal over de voordelen van meertaligheid wordt ontwikkeld. Deze **informatievoorziening** is geschikt voor kinderopvangorganisaties, basisscholen, bibliotheken, verloskundige praktijken, kraamzorgorganisaties, consultatiebureaus, gemeentes en zorginstellingen. Dit materiaal wordt als een promotie- en voorlichtingscampagne uitgerold over de provincie. Daarmee werkt 't Hoes proactief aan **promoten en zichtbaar maken van de voordelen van meertaligheid** en dialectgebruik.

Onderwijsfunctie

“In het verleden is ‘Dien eige Taal’ gemaakt, een methode voor het basisonderwijs met lessen over plaatselijke dialecten. Ondanks groot enthousiasme is de methode doodgebloed door gebrek aan professionele ondersteuning”

- Roeland van Hout, Raod veur 't Limburgs -

't Hoes richt zich op ontwikkeling van **educatieve producten** rondom de regionale taal en de implementatie daarvan in voorschoolse omgevingen en het basis- en voortgezet onderwijs. 't Hoes heeft zicht op, beheert en promoot het gebruik van didactische materialen en het eventueel opstellen van **taalbeleid** voor kinderopvangorganisaties en het basis- en voortgezet onderwijs. 't Hoes gaat in gesprek met het veld en betrokken partijen om **behoeftes op te halen** ten aanzien van didactisch materiaal en jaagt het veld aan om nieuw materiaal te ontwikkelen (het vernieuwen en/of vertalen van

bestaand materiaal en/of het ontwikkelen van nieuw materiaal). Dit geldt ook voor cursussen Limburgs als tweede taal voor volwassenen. Aanvullend daarop wordt met lerarenopleidingen (Nieuwste Pabo en Fontys Lerarenopleiding) ingezet op het structureel inbedden en implementeren van meertaligheid in hun lesprogramma. 't Hoes is ook een plek waar studenten kunnen landen om kennis en kunde op te doen. Daarmee wordt expertise in de volgende generaties geborgd.

Documentatie-, informatie- en onderzoeksfunctie

't Hoes heeft een **archiverings- en documentatiefunctie**, oftewel een overzicht van materialen over en in de Limburgse taal, denk hierbij aan lesmateriaal of wetenschappelijk onderzoek. Het betreft een soort bibliotheek waarbij het voornaamste aspect een lijst is (welk materiaal waar te vinden is). Daarnaast hecht 't Hoes belang aan actueel en verantwoord **onderzoek** naar de Limburgse taal. Daarom werkt 't Hoes samen met Universiteit Maastricht en Radboud Universiteit Nijmegen voor de borging hiervan.

Wat is nodig om tot een *Hoes* te komen?

Personeel

Om een start te kunnen maken met het invulling geven aan de genoemde programmalijnen is een **basisformatie van 3 fte** nodig, zodat ingezet kan worden op de netwerk-, onderwijs-, advies-, promotie-, documentatie-, informatie- en onderzoeksfunctie.

Adviseur (Limburgse) taal & letteren

De adviseur, oftewel procesbegeleider, is de **spin in het web** en onderhoudt contacten met betrokken partijen, zoals vrijwilligersorganisaties, bibliotheken, gemeentes, enz. Deze medewerker is verantwoordelijk voor de algemene **loketfunctie** van 't Hoes. De adviseur gaat met partijen in gesprek, legt verbindingen, haalt input op uit het veld en vertaalt deze waar nodig op papier. Ook houdt de adviseur zich bezig met **informatievoorziening** (zie de **netwerk-, advies- en promotiefunctie**).

Vakinhoudelijk medewerker

De vakinhoudelijke medewerker is verantwoordelijk voor de **taalkundige loketfunctie** van 't Hoes. Alle taalkundige vragen uit het veld met betrekking tot de Limburgse taal komen bij deze persoon terecht, waarna hij/zij deze afhandelt. De medewerker is op de hoogte van materiaal en onderzoek over en in de Limburgse taal en heeft een ondersteunende rol bij het doen van **onderzoek** door externe partijen (zie de **advies-, promotie-, documentatie-, informatie- en onderzoeksfunctie**).

Educatieve medewerker

De educatieve medewerker heeft diverse taken. Deze persoon haalt behoeftes op uit het veld (bij kinderopvangorganisaties, onderwijskoepels, basisscholen, voortgezet onderwijs en lerarenopleidingen) ten aanzien van (digitaal) **lees-, zing- en lesmateriaal** (ook met betrekking tot cursussen Limburgs als tweede taal voor volwassenen en het opstellen van **taalbeleid**). Op basis van deze **behoeftepeiling** draagt de medewerker bij aan de ontwikkeling van educatief materiaal (door het aanjagen, verbinden en ondersteunen van organisaties in het veld). De medewerker is betrokken bij het draaien van pilots met scholen (implementatie). Daarna kunnen scholen zelfstandig aan de slag met het materiaal. Ook gaat deze persoon de boer op om ontwikkeld lesmateriaal aan de man te brengen bij scholen. Door het **netwerk** onder scholen en onderwijskoepels kan de medewerker diverse scholen aan elkaar verbinden, zodat van elkaars expertise gebruik gemaakt kan worden. Ook heeft hij/zij kennis van educatief materiaal van andere taalhuizen uit andere taalgemeenschappen (zie de **onderwijsfunctie**).

Communicatiemedewerker

De communicatiemedewerker (wordt gedeeld met *het Huis*) is verantwoordelijk voor het opstellen en het uitvoeren van een communicatieplan. Denk hierbij aan het bijhouden van website(s), social media, het opstellen van persberichten en nieuwsbrieven. Het gaat om algemene communicatie over 't Hoes en over communicatie met betrekking tot projecten en activiteiten (zie **communicatie**).

Financiën

Onderdeel van onderstaande begroting zijn de bijdragen van de Raod veur 't Limburgs, Cubiss en het Huis. Dit zijn bestaande provinciale bijdragen. Het combineren van geldstromen zorgt voor een versteviging van de positie van het taalveld.

Jaarlijkse begroting	Geschatte kosten
Personeel Huis voor de Kunsten Limburg *adviseurs (Limburgse) taal & letteren *streektaalfunctionaris/vakinhoudelijk medewerker	€ 140.000,-
Nieuw personeel *educatieve medewerker *communicatiemedewerker	€ 60.000,- € 20.000,-
Werkbudget	€ 100.000,-
Communicatie	€ 10.000,-
Kantoor- en bestuurskosten	€ 8.000,-
Onvoorzien	€ 10.000,-
TOTAAL	€ 348.000,-
Jaarlijkse begroting	Geschatte inkomsten
Huis voor de Kunsten Limburg	€ 140.000,-
Raad veur 't Limburgs	€ 28.000,-
Cubiss	€ 30.000,-
Bijdrage Provincie Limburg	€ 150.000,-
TOTAAL	€ 348.000,-

Wat gebeurt er in het veld?

Dit hoofdstuk laat zien wat er allemaal in het veld op vrijwilligersbasis gebeurt op het gebied van de Limburgse taal, deels met steun van de Provincie Limburg, een groot deel zonder. Meer gedetailleerde informatie is te vinden in bijlage 1. Kortom, vele vrijwilligers zetten zich in voor de Limburgse taal.

Raad veur 't Limburgs

De Raod veur 't Limburgs, een adviescommissie van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg met betrekking tot het Limburgs, is een denktank die (on)gevraagd advies geeft op basis van maatschappelijke en wetenschappelijke expertise. De Raod heeft zicht op het veld, en op trends en ontwikkelingen aangaande de Limburgse taal. Ook is de Raod initiator van projecten op het terrein van het Limburgs, zoals *Piepekoek*. Een animatieserie, spelletjes, filmpjes en andere gadgets om kinderen van de jongste leeftijd kennis te laten maken met het Limburgs.

Veldeke Limburg

Veldeke Limburg is er (al sinds 1926) voor het behoud en de bevordering van de Limburgse taal en volkscultuur. Het is een uitvoerende organisatie bestaande uit vrijwilligers. Veldeke Limburg ondersteunt en faciliteert de 10 lokale dialectkringen, ontwikkelt dialectproducten en -diensten, zet in op communicatie om het imago van de Limburgse taal te verbeteren en focust op de positie van de Limburgse taal in het onderwijs door het veld (o.a. lokale dialectkringen en scholen) te stimuleren, faciliteren en ondersteunen. Concreet betekent dit onder andere het uitbrengen van een jaarboek, het organiseren van de Declamatiewedstrijd en het hebben van een stimuleringsfonds voor projecten van de lokale kringen.

De lokale kringen vormen de basis van de organisatie van Veldeke Limburg. Elk van die kringen heeft een eigen programma van activiteiten, een eigen website en andere communicatiemiddelen om de Veldeke-leden daarvan op de hoogte te houden.

Levende Talen Limburgs

Binnen de Vereniging van Leraren in Levende Talen werd in 2019 een sectie Limburgs opgericht. De sectie Limburgs stelt zich met name ten doel professioneel educatief materiaal te ontwikkelen, waardoor geïnteresseerden en belanghebbenden Limburgs kunnen leren. Denk hierbij aan nieuwkomers in Limburg, maar ook aan mensen die in Limburg zijn opgegroeid maar het Limburgs nooit actief hebben geleerd. Ook ondersteunt Levende Talen Limburgs het gebruik van meerdere talen (waaronder het Limburgs) in de kinderopvang, de zorg, op school, de werkvloer, in het toerisme, thuis en online. De organisatie ontwikkelt en organiseert onder andere cursussen Limburgs als tweede taal, studiedagen en workshops.

Cubiss

Cubiss ondersteunt organisaties die zich bezighouden met vraagstukken rondom lezen, leren en informeren, zoals het onderwijs, organisaties in het sociaal domein en bibliotheken. Cubiss zorgt voor onderzoek, scholing, organisatie van evenementen, ontwikkeling van producten en publicaties. Cubiss beheert het online platform Watbleef?!, van waaruit ook activiteiten zoals talkshows, podcasts en quizen worden georganiseerd. Watbleef?! is een initiatief van het Taal- en Letterenplatform (TaLeP) waarin bovenstaande organisaties ook vertegenwoordigd zijn.

Huis voor de Kunsten Limburg

De taal- en letteren adviseurs van het Huis maken zich 'hart' om de Limburgse taal te versterken, verdiepen en verbinden in de kinderopvang, het onderwijs, de zorg, het sociale domein, de openbare ruimte en media, kunst- en erfgoed-disciplines. Ze doen dit samen met tal van taal- en cultuurpartners. Iedereen die zich inzet voor de Limburgse taal kan bij het Huis terecht als kennisbank, advies- en ondersteuningsorganisatie. De adviseurs informeren, adviseren, begeleiden, weten wat er in het veld speelt en leggen verbindingen.

Diversen

Het Limburgs wordt breed gedragen door de Limburgse maatschappij. Er worden dan ook veel projecten en initiatieven georganiseerd rond de Limburgse taal door (professionele) organisaties in het veld. Veel van deze activiteiten worden uitgevoerd door betrokken en enthousiaste vrijwilligers, Limburgers die hart hebben voor het Limburgs. Ze doen dit vaak met eigen financiële middelen of beperkte externe middelen. Een kleine greep uit lokale en regionale initiatieven.

- De studenten aan de beide pabo's in de provincie (de Nieuwste Pabo en Pabo Fontys) worden al vanaf het eerste leerjaar onderwezen in de voordelen van meertaligheid. Meertaligheid is daarmee een integraal onderdeel van het aanbod bij het vak Nederlands. Hierbij wordt niet alleen ingezoomd op de voordelen van het Limburgs als eerste of tweede taal, maar wordt dit breder getrokken naar meertaligheid in welke vorm dan ook. Meertaligheid is ook een integraal onderdeel van de POST-HBO-routes.
- De kinderopvangorganisatie MIK & PIW Groep heeft samen met het Huis binnen de eigen organisatie een eerste brainstormsessie gehouden om behoeftes ten aanzien van (digitaal) lees-, zing- en lesmateriaal op te halen. Daarna is de organisatie zelf aan de slag gegaan om tot beleid te komen over dit onderwerp.
- Op initiatief van Veldeke Limburg en Levende Talen Limburgs en samen met het Huis voor de Kunsten Limburg is een samenwerking met Dagblad De Limburger vormgegeven, waarbij in 2021 en 2022 maandelijks de rubriek *Limburgs accent* verschijnt met aandacht voor diverse aspecten van de Limburgse taal.

- De gemeente Beesel is a.d.h.v. 'Taaltafels' in gesprek met diverse partijen uit de verschillende domeinen van haar gemeenschap om te komen tot passend taalbeleid voor de gemeente.
- Met Vastelaovend is er altijd veel aandacht voor de Limburgse taal. Het dialect is te horen in talloze liedjes en prijkt op carnavalswagens.
- Stichting LIMx maakte een podcast over de Limburgse taal, *De Limburgse Taal &...* om het Limburgs vanuit diverse invalshoeken te benaderen.
- Diverse boekjes over en in het Limburgs zijn uitgebracht, zoals *Verhääölkes in ós Limburgs plat, de honderd leukste Limburgse woorden en gezegdes* en het *Platbook*.
- Dankzij de Prijsvraag Limburgse taal (georganiseerd naar aanleiding van de ondertekening van het Convenant Limburgse Taal) werd educatief materiaal ontwikkeld voor kinderopvangorganisaties en het basisonderwijs, in de vorm van een Limburgs Kwartet, De Limbox, Limburgse Energizers en liedjes voor kinderopvang.¹²

¹² Winnaars Prijsvraag Limburgse taal: <https://hklimburg.nl/prijsvraag-limburgse-taal>

Activiteiten Raod veur 't Limburgs 2018-2021

Hieronder worden de activiteiten van de Raod opgesomd. De voorbije jaren hebben geen nieuwe benoemingen in de Raod plaatsgevonden, gezien het perspectief van transitie. Dat heeft langer aangesleept dan voorzien. De laatste benoemingen dateren van 2018. Ook heeft een aantal leden de afgelopen jaren de Raod verlaten (2018, 2021). Hiervoor zijn op het moment vacatures.

PIEPEKOEK

Ontwikkeling en financiering Piepekoek, project van professionele opzet met het doel de allerjongsten met het Limburgs te doen kennismaken. Dat doel had een hoge prioriteit voor de Raod. Er is een fraaie site ontwikkeld met spelletjes, filmpjes, kleurplaten. filmpjes. Er is een reclamecampagne geweest via de social media. Er is tweemaal paginagroot aandacht aan besteed in de Limburger, geheel in kleur. De social media campagne heeft effect gehad. Er zijn ook posters gemaakt. De Raod is van oordeel dat Piepekoek professioneel is opgezet en in een behoefte voorziet. De Raod veur 't Limburgs is van mening dat dit product structureel moet worden doorontwikkeld, maar dat die doorontwikkeling zijn financiële draagkracht te boven gaat. Die doorontwikkeling past perfect in de geest van het convenant. Er is contact geweest met de Provincie, maar dat heeft niet geleid tot concrete resultaten.

TAAL- en SPRAAKTECHNOLOGIE

Allereerst is er met Yuri Michielsen contact geweest over het aanleggen van een groot digitaal Limburgs taalcorpus. Er is ook contact geweest met Yuri Michielsen over de Maastrichtse spellingscontroller die hij heeft ontwikkeld. Deze technologie zou ook voor andere dialecten van toepassing kunnen zijn, mogelijk ook in de Euregio. De Raod heeft te weinig middelen om dit project definitief van de grond te tillen. De gang van zaken rond dit project laat wel zien dat er spraak- en taaltechnologische ondersteuning noodzakelijk is voor de Limburgse taal. Er is een nogal zuinig aanbod geweest ten tijde van de aanbidding van het Convenant van de kant van de Taalunie. Het is beter om daar geen gebruik van te maken en een zelfstandig beleid op te zetten, in aansluiting bij de landelijk aanwezige expertise. In deze digitale tijd leidt dat tot enige urgentie

DE LIMBURGSE DIALECTEN

De Raod heeft veel lokale initiatieven ondersteund op het gevoed van de dialecten. Verder is de Raod betrokken geweest bij digitale projecten rondom dialecten, zoals het WND en het WLD. Het WLD is digitaal beschikbaar gekomen, zie e-WLD, waar intussen ook een faciliteit beschikbaar is gekomen om dialectkaarten te maken.

Verder is in deze periode is het proefschrift van Frens Bakker over de begrenzing van de Kleverlandse en de zuidelijker gelegen dialecten in Limburg financieel ondersteund.

BOEKJES 100 MOOISTE WOORDEN LIMBURGS

De Raod heeft meerdere oplagen van 5000 boekjes gefinancierd. Er is veel belangstelling voor. Het is een uitstekend middel gebleken om de Limburgse taal te propageren. Het boekje is nog steeds een succes. Nieuwe oplages bevatten up-to-date informatie over zaken i.v.m. de Limburgse taal. De laatste versie bevat de tekst van het convenant.

LIMx EN PODCASTS 'DE LIMBURGSE TAAL'

De Raodshow/LIMx en podcasts over de Limburgse taal van Harry Rouschop worden gesubsidieerd door de Provincie. In verband met de corona-problematiek is in plaats van roadshows gekozen om te gaan werken met podcasts. De Raod ondersteunt dit project inhoudelijk.

TROUBADOURS VAN DE TOEKOMST

Er is contact geweest met de journalist Ivo Rosbeek en heeft afspraken kunnen maken voor het schrijven van een projectplan. Ivo wil een platform maken voor sing-e-song writers in het dialect. Het zijn er veel in Limburg. Het project is troubadours voor de toekomst, platform voor muziek, taal en verhaal in het Limburgs. LH en NW zijn de adviseurs van het plan dat Ivo heeft opgezet. Ivo Rosbeek heeft hulp van het HKL gekregen bij het opstellen van de subsidieaanvraag voor de Provincie.

PLATBOOK / LITERAIR

Via de streektaalfunctionaris is de Raod betrokken bij het platbook. Geert Gabriëls was mede-redactielid van Platbook 21. De serie is in 2021 gestopt. Er wordt nagedacht over continuering. Gabriëls meldt in de Raod dat bijna alle ingezonden teksten over een echt Limburgs gevoel gingen, over het landschap van vroeger, het boerenleven van vroeger, liefde enz. In het voorwoord heeft hij een kort stuk geschreven over de Limburgse ziel.

Er is een initiatief van het LGOG en het Veldeke om monografieën uit te geven van erkende schrijvers in het Limburgs en thema's die de identiteit van het Limburgs illustreren. De Raod ondersteunt dit initiatief inhoudelijk en doet financieel mee. De reeks heeft de naam Nachtegaalreeks. Er is al een aantal mensen aangezocht, en zij hebben ook al toegezegd zorg te dragen voor de inhoud van een aantal van deze boekjes. Inmiddels zijn twee boekjes verschenen.

LIMBURGS ALS TWEEDE TAAL: Lt2

Levende Talen Limburgs ontwikkelt, in de geest van het convenant en overeenkomstig de beleidsvoornemens van de Raod, in 2020 en 2021 lesmateriaal t.b.v. het leren van Limburgs als tweede taal. De Raod ondersteunt dit project inhoudelijk en financieel. Dit legt een stevig beslag op de middelen van de Raod, maar het ligt de fundamenteën voor een structurele voorziening in de toekomst. Deze verdere inbedding moet financieel en institutioneel nog zijn beslag krijgen.

EEN HOES IN BELGISCH LIMBURG

Het Belgisch lid van de Raod, Felix Bergers, heeft in de voorbije periode veel activiteiten ontwikkeld voor het Limburgs aan Belgische kant. Vrijwilligers zijn gemobiliseerd om een Belgische pendant van het Hoes voor het Limburgs op te zetten. Instanties waar zo'n Hoes van afhankelijk is, zijn geënthousiasmeerd. De manier van financiering van culturele activiteiten in België is evenwel een lastig obstakel. Het provinciebestuur heeft geen enkele cultuurbevoegdheid meer. De gouverneur van Belgisch Limburg, Jos Lantmeeters, heeft aangegeven dat hij ambassadeur wil zijn voor de Limburgse taal.

FESTIVAL SJIEK / WATBLEEF

Tweemaal is het festival Sjiem georganiseerd met groot succes, met steun van de Raod. Het eerste festival werd geopend door gedeputeerde Koopmans, het tweede door gouverneur Bovens. Het initiatief liep via TaLeP, een overlegplatform dat oorspronkelijk op initiatief van de Provincie tot stand is gekomen, om allerlei partijen die zich verbonden voelen met de Limburgse taal en letteren bijeen te voegen. De organisatie is problematisch verlopen, met een rol van de Provincie die weinig coöperatief was (trage toekenning, weinig inschikkelijke interpretatie van subsidievoorwaarden, etc.). De communicatieve toonzetting van de ambtenaren tegenover vrijwilligers wekte veel irritatie op. TaLeP heeft het initiatief op een andere wijze gecontinueerd, dankzij de initiatieven van de jongere deelnemers aan TaLeP, onder de noemer WATBLEEF. Het echte evenement is (nog niet) van de grond gekomen vanwege corona. Er zijn wel alternatieve activiteiten georganiseerd zoals podcasts en digitale pubquizen. Ook is er een digitaal platform gecreëerd. Er ligt nu een verzoek van Cubiss om zes podcasts mee te financieren over het Limburgs en de Limburgse identiteit. De Raod heeft eerder aangegeven dat het Convenant bescherming zou kunnen bieden aan een (twee)jaarlijks cultuurfestival met betrekking tot de Limburgse taal. De Provincie is daar niet op ingegaan.

TALEP

De Raod was vertegenwoordigd in het Taal- en Letterenplatform dat mede op directe instigatie van de Provincie in het leven is geroepen. Meerdere partijen vanuit verschillende invalshoeken namen actief deel aan TaLeP. In juni 2019: Veldeke is uit TaLeP gestapt omdat dit voor Veldeke niet het overlegorgaan is zoals men zich dat had voorgesteld. De organisatie van de beide festivals Sjik liepen via TaLeP.

Er zijn intussen weer nieuwe ideeën ontstaan in TaLeP. TaLeP heeft wel moeten vaststellen dat bij het opzetten van een orgaan als TaLeP iemand moet worden benoemd die acties, die uit het overleg voortkomen, ook oppakt en uitvoert. Hiervoor is een externe kracht nodig omdat bij de vrijwilligersorganisaties niet de kennis is om bijvoorbeeld een projectplan te schrijven. Hier moet een discussie over plaatsvinden met de Provincie. De kracht van TaLeP is dat uiteenlopende partijen betrokken zijn, zoals de bibliotheken en Cubiss.

TRANSITIE RAOD / VISIE

In de beschikking 2019 van het HKL stond aangegeven dat het HKL voor 1 juni een aanpassing van hun werkplan streektaal diende aan te leveren. Dat is gebeurd. Daarnaast heeft het HKL na overleg met onder meer de Raod een voorstel ingediend voor een aanpak van het provinciaal streektaalbeleid. Het idee achter dit voorstel is niet nog meer beleidsnota's te leveren, maar met een aantal concrete actiepunten aan de slag te gaan. De professionalisering van het streektaalveld vanuit het HKL houdt ook in dat er meer consultants betrokken zullen zijn bij activiteiten rondom het dialect. De brief van de Raod waarin wordt aangegeven dat de Raod veur 't Limburgs 'handjes' nodig heeft, is in het voorstel meegenomen. De Raod heeft meerder malen vastgesteld wat nodig is: een betere communicatie, handjes van het HKL en een betere zichtbaarheid.

Daarnaast heeft de Raod gekozen voor een transitietraject en heeft dat vorm gegeven in een visienotitie. Dit traject is ingepast in het plan dat door het HKL is opgesteld.

Naar de mening van de Raod is het essentieel is dat de Raod veur 't Limburgs een onafhankelijke positie krijgt en boven de partijen kan staan. De definitieve versie van de visienotitie is (in mei 2020) naar de Provincie gestuurd. De prioritering van de Raod voor de komende jaren ligt bij de domeinen kinderopvang en onderwijs, inclusief Limburgs als tweede taal (Lt2). Opgemerkt wordt dat de structuren van beide domeinen zijn heel verschillend zijn.

CONVENANT

Op 6 november 2019 werd door het ministerie van Binnenlandse Zaken een congres georganiseerd in de Maaspoort in Venlo waar het Convenant werd getekend. Gedeputeerde Koopmans en de verantwoordelijke minister waren hierbij aanwezig. De leden van de Raod veur 't Limburgs werden hiervoor uitgenodigd.

De overheid heeft aangegeven dat dit convenant geen recht geeft op financiële middelen vanuit de overheid. Met de provincie kunnen wel afspraken worden gemaakt. Dit sluit niet uit dat er symbolische steun vanuit Den Haag mogelijk is. Het convenant wordt op Provinciaal niveau gesloten. De Raod geeft aan dat er ook op gemeentelijk niveau zou moeten gebeuren.

Naar aanleiding van het convenant is door het Ministerie en de Provincie een bedrag van 50.000 euro beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van materiaal in het Limburgs voor jonge kinderen. Via een open competitie, georganiseerd via het HKL, zijn inmiddels vier projecten gehonoreerd. Verdere ontwikkelingen zijn uitgebleven, behalve dat Koopmans een brief aan de GGD's heeft geschreven. In deze brief breekt hij een lans voor meertaligheid.

TAALBELEID

De Raod heeft zich gebogen over de mogelijkheden van het Limburgs als bestuurstaal. Er wordt vastgesteld dat het moeilijk kan zijn om een gemeenteraadsvergadering in het Limburgs te organiseren omdat veel burgemeester het niet spreken. Het is ook niet duidelijk of een raadsvergadering, juridisch gezien, wel in het LimburgsOt mag worden gehouden. De griffier van Weert heeft hier informatie over gegeven, alsook de secretaris van de gemeente Beek. Het blijkt dat

het gebruik van een andere taal dan het Nederlands bestuursrechtelijk moeilijk ligt. De voorzitter heeft dit samen met Bloemhoff (Nedersaksisch) uitgezocht. Dat heeft geleid tot een notitie die naar Koopmans is gestuurd. Er is nooit een reactie ontvangen. De notitie is gepubliceerd als artikel. In 2019 is op basis van een uitgebreide enquête een rapport van de Taalunie gepubliceerd: de Staat van het Nederlands. De voorzitter heeft met anderen in het Nederlandse taalgebied aan de Taalunie aangegeven dat de vorige enquête fout was in de behandeling van de regionale talen. De nieuwe enquête is nu bijgesteld op de wijze zoals de minderheidstalen / de regionale talen dit willen. De Raod stelt vast dat de juiste aanduiding van de Limburgse taal een regionale taal is en niet een streektaal.

De voorzitter heeft in 2021 met anderen contact gehad met de Taalunie naar aanleiding van het rapport "Standaardtaal en talige diversiteit in het onderwijs". Het rapport gaat voorbij aan nationale wet- en regelgeving en het Europees Handvest voor regionale talen of talen voor minderheden. De Taalunie adviseert de regering om geen middelen ter beschikking te stellen aan regionale talen.

VISITATIE RAOD VAN EUROPA

De laatste visitatie van de Raod van Europa vond plaats in oktober 2019. De visitatiecommissie is toegesproken door gedeputeerde Koopmans. Hij vertelde hoe belangrijk voor de overheid communicatie in het Limburgs is.

De Raod veur 't Limburgs heeft laten weten dat de nationale overheid, naar mening van de Raod, niet de verantwoording neemt die hij zou moeten nemen.

Het uitgebreide rapport naar aanleiding van de visitatie signaleert dat enige vooruitgang is geboekt, maar dat er ook nog verbeterpunten zijn. Er dient vooral meer aandacht te komen voor het onderwijs.

Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken wordt aangegeven dat de kinderopvang en de scholen zelf kunnen aangeven of zij aandacht besteden aan de Limburgse Taal, als aanvulling op de reguliere lesstoffen. Hierover zou overleg moeten plaatsvinden met het bevoegd gezag van de basisscholen en de kinderopvang.

FYSIEK HOES VEUR 't LIMBURGS

De Raod kiest voor een fysiek huis op een centrale plek in de Provincie en niet op de huidige locatie in Roermond. Dit is eerder ook besproken met gedeputeerde Koopmans. Er is een rapport opgesteld waarin is nagegaan hoe andere regio's vorm hebben gegeven aan taalhuizen. Er is een reeks van argumenten om een taalhuis in te richten. De Raod noemt onder meer (1) het aanpakken van de polarisatie tussen mensen die wel en geen Limburgs spreken op grond van een inclusieve benadering, (2) het verankeren van de Limburgse taal als verbindende factor en als een sleutelelement in de regionale identiteit en (3) het bundelen en kanaliseren van de krachten van de verschillende organisaties.

BELEIDSDOCUMENTEN RAOD

De Raod heeft de volgende beleidsdocumenten opgesteld dan wel was actief betrokken was bij de totstandkoming:

- (1) Sjiem is mich dat (2015)
- (2) Taalunie, Staat van het Nederlands, m.b.t. definitie regionale talen (2017)
- (3) De Raod in transitie: verbindend, slagvaardig, toekomstgericht (2017)
- (4) Kadernota 'n Laeve lank Limburgs (2018)
- (5) Taalunie n.a.v. hun meerjarenbeleidsplan 2020-2024 (2020)
- (6) Notitie bestuurlijk gebruik regionale talen, i.s.m. Nedersaksisch (2020)
- (7) Taalunie n.a.v. hun beleidsplan Standaardtaal en talige diversiteit in het onderwijs (2020)
- (8) Toekomstig taalbeleid: de verduurzaming van het Limburgs. Visie van de Raod veur 't Limburgs (2021)

FINANCIËLE BIJDRAGEN AAN PROJECTEN VAN DERDEN / ODILE WOLFSFONDS

Uit het Odile Wolfsfonds van de Raod worden kleine subsidies verstrekt aan projecten die de aandacht voor de Limburgse taal stimuleren.

- 2018 Heemkunde Schimmert, webapp
Stichting Laudio, dialectproject ouderen
Taalkalender dialect Maastricht
- 2019 Ransdaals woordenboek
Cursusboek Maastrichts Flor Aarts
Veldeke-kring Um Mamelis dialectkalender
- 2020 Stichting PIT, dialectboekjes, incl. verspreiding boeken naar Limburgse bibliotheken
Veldeke Remunj
Scheurkalender dialect Maastricht
Veldeke kring Um Mamelis, dialectkalender
Veldeke Remunj, dialectboekje
- 2021 Veldeke Venlo
Heritage Sinfonietta
Veldeke Echt
Moeder Maas, Neer
Americaans toneel
Harmonie Horst

JAORVERSJLAAG 2019

1 ALGEMEIN INFORMATIE EUVER DE VEREINIGING VELDEKE LIMBURG

1.1 Algemein ledevergadering

't Hoogste orgaan van de vereniging is de Algemein LedeVergadering (ALV), die besjteit oet twee lede van edere kring en de lede van 't Provinciaal Besjtuur van Veldeke Limburg. De Algemein LedeVergadering haet sjtatutair de volgende take:

- de besjtuurslede en de lede vanne kascontrolecommissie benumme,
- 't beleid van de vereniging bepaole;
- de begreuting vassjtèlle;
- de heugte vanne cóntributie bepaole;
- de jaorsjtökke vassjtèlle;
- 't hoeshajelik reglement vassjtèlle.

De Algemein Vergadering kwoom in 2019 twee keer bieein: op dinsdig 14 mei en op dónderdig 14 november. In de veurjaorsvergadering zin de jaorsjtökke euver 2018 vasgesjtèld. De opkoms bie de ALV is prima te numme, bienao alle kringe wore vertegewoordigd. Inne naojaorsvergadering is de begroting 2020 en zin de notule van de ALV van 14 mei 2019 vasgesjtèld. Ouch hiej weer ein oetsjaekende opkoms en plezierige inbring vanne kringe, die allemaol ter informatie 'n euverzicht van häör recente en geplande activiteite haje doorgesjtuurd.

1.2 Provinciaal Besjtuur

Op 31 december 2019 waas 't PB es volg samegesjtèld:

- mr. Christine van Basten-Boddin (veurzitter)
- dr. Lei Heijenrath (vice-veurzitter)
- Ron de Louw (sikkertaris)
- Pieter Ebus (penningmeister)
- Bèr Brounts (communicatie en p.r.)
- Henk Buskes (kringkontakte, euregionale kontakte en declamatiefinale)
- Kiki Huijnen (educatie)
- Peter Klein (redactie Jaorbook en kontakte TaLeP)
- Mark Pluymaekers (educatie)
- Riky Simons-Julicher (volkscultuur en declamatiefinale)

- Har Sniekers (website en nuujtsbreef) toet mei 2019

-t PB vergaderde in 2019 ach keer, aafwisselend in 't Hoes veur de Kunste en in 't gemeintehoes van Baek. Dees vergaderinge zin op 'n paar nao genotuleerd door Riky Simons-Julicher, de latere door Ria Corstjens.

-De documentatie en 't wèrkarchief waert door Ria Corstjens gearchiveerd.

-De website Veldeke Limburg waert biegehaje door Bèr Brounts mit assistentie van Har Sniekers. 't Websitebezoek in 2019 is gesjtege van 18.000 nao 30.000 keer, 't aantal volgers op Facebook van 693 nao 790 en 't aantal volgers op Twitter is 820.

-Peter Klein en Ton van de Wijngaard deje in 't TaLeP-platform mit aan de veurbereiding van festival 'Sjiek' in jan. 2019. Dao is gèn vervolg op gekómme.

-In 2019 zin de veurzitter en sikkertaris bie de kringbesjture van Weert en Um Mamelis op bezoek gewaes in 't kader van 'n kènnismakingsrondje en óm meugelijke knelpuntje te besjpraeke. Dit is door alle partije es erg positief ervare. Versjlage daovan sjtaon oppe website www.veldeke.net.

-Veurzitter en sikkertaris haje ouch de kontakte mit de provincie werm. Op 23 mei woor d'r 'n euverlègk mit gedeputeerde Koopmans.

-Mit es wèrktitel '10% meer Limburgs ezzebleef' zin d'r in januari, mei en juni 2019 mer leefs drie zgn. heisessies gehaje in de ECI in Remunj. 't Provinciaal Besjtuur en vertegewoordigers van bienao alle kringe höbbe ónger leiding van Martijn Kagenaar naogedach euver imago, kringactiviteite die d'r toe doen, educatie, te óntwikkele nuuj produkte, communicatie binne ós vereniging ed. Dao-oet is 'n visiedocument óntsjtange det de basis geit vorme veur 't toekomstig beleid van Veldeke: 'n Laeve lank Limburgs.

-Besjtuursleje wore verder bie heel get aktiviteite aanwezig zo wie de Nuujjaorsreceptie van de provincie, jubilea van bevrundje vereniginge of bookprizzentasies. Mer ouch bie diverse krinkactiviteite.

Bie de Raod veur 't Limburgs is Lei Heijenrath de vaste aafgevaardigde.

-Daonaeve zin kóntakte mit 't Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootsjap, 't Institut für Landeskunde und Regionalgeschichte, de Jo Hansensjtichting (dees lèste is in 2019 opgehaje te besjtaon).

-Mit de Vereniging voor Limburgse Dialect-en Naamkunde (VLDN) waerde ein congres gehaje op 30 november in Hamont-Achel mit es thema 'Taal, namen en geschiedenis in het land van Grevenbroek en Pelt'.

-Sjtreettaalfunctionaris Ton van de Wijngaard woonde de meeste PB-vergaderinge en de ALV-vergadering in november bie.

-t Financieel archief sjteit bie Pieter Ebus, 't sikkertarieel archief van veur 2017 is in het gemeintehoes van Baek, de beukveurraad is bie Maurice Ambaum óngergebracht. 't Wèrkarchief is bie Ria Corstjens gebleve mit get beuk die inne bookshop van 't Hoes waere aangeboje. In 't gemeintearchief van Remunj sjteit ós aad archief.

1.3 Lede van Veldeke Limburg

Op 1-1-2019 haaj Veldeke Limburg 2444 lede, en op 1-1-2020 is det: 2305. De achteroetgank haet zich veural veurgedaon in de grótste krink Mesjtreech, te wiete aan 't neet meer doorgaon van häör vastelaovescabberèt.

De meeste lede zin georganiseerd in teen kringe, Ech, Heële, Mestreech, Remunj, Um Mamelis, Valkeberg, Venlo, Venroj, Wieërt en Zitterd, Mer d'r zeen ouch teentalle 'losse' lede, toet wied in 't boetelandj.

De lede van Belsj-Limburg zin in dit euverzich neet opgenomme. Zie vorme 'n eige organisatie mit vief kringe: Genk, Hasselt, As, Maasland en Dommelland.

2. ACTIVITEITE IN LIMBURG

2.1 Jaorbook 2018, nuutsbreve en rubrieke

-In 2019 waerde 't 13de jaorbook geprizzenteerd op goonsdig 26 juni in de ECI te Remunj. 't Eerste exemplaar woor veur Els Diederer oet Valkeberg.

-Veldeke-Limburg publiceerte in 2019 twee pepiere tweetalige Nuutsbreve: wintjer 2018/2019 en zomer 2019. Wiejer vief digitale in jannewarie, april, juli, september en oktober.

-Digitaal sjikde Wim Kuipers en Har Sniekers mit häöre wèrggroep *Veldgewas* (veldgewas@home.nl) aan leefhöbbers waekelijks 'n aantal ingesjtuurde gedichte en taalbesjouwinge toe.

-Lidoom is 'ne waekelikse rubriek oppe Veldeke-website wo-in Wim Kuipers 't eigene van de Limburgse taal op zien karakteristieke maneer besjpruk.

-Heel blie moge veur zin mit Toon Roumen (24) oet Zitterd, dae sinds april 2019 maondjelijks 'ne column op ós website verzorg: Column van Toon.

2.2 Platbook

In opdrach van 't Hoes veur de Kunste Limburg is in samewèrking mèt de sjtichting LiLiLi en Veldeke Limburg gewèrk aan de oetgave van twee Platbeuk. Op 12 juni waerde Platbook 21 in café de Tramhalte in Remunj geprizzenteerd. 't Óngerwerp van dit 21e deil inne reeks bloomlaezinge in 't Limburgs waas *Gans greun*. Ónger redactie van Ger Koopmans en Geert Gabriëls zin 37 literair wèrke van aevezoväöl auteurs gepubliceerd.

En op 16 november zoog Platbook 22 mit es thema *Vrieheid* 't leech in 't HuB te Kèrkraoj. Redacteur woor Petra Dassen. Ruim 80 auteurs veulde zich gerope om in te sture mit euver de 100 biedragen, 42 auteurs met 44 stukke zijn opgenaome in de bundel. Platbook, 'n initiatief van Wim Kuipers, kèn neet meer waere weggedach oet 't Limburgs literair landsjap.

2.3 Kemissie Volkskultuur

Dees kemissie tèlt naodet Netty Engels-Geurts in juli is gesjtorve nag mer twee lede: Els Lahey-Diederer, en Riky Simons-Julicher.

In plaats van de eerdere lesbreve haet de kemissie 'n veurlaesverhäälkjesprojek opgesjart, dao bliek meer behoefte aan.

't Mót 'n beukske waere mit neet al te lange verhäälkjes van 25 versjillende sjrievers oet gans Limburg, die allemaol vertaald waere in 't dialek van de kringe die mitdoon. Zès kringe gaove aan hiej gaer aan mit te wille doon.

Kemissielede leverde wiejer biedrages aan 't Jaorbook van Veldeke, hele laezinge euver diverse volks- en taalkundige óngerwerpe en sjreve in diverse lokaal blaedjes.

2.4 Declamatiewedsjtried veur de jeug

De 16de finale van de Limburgse declamatiewedsjtried veur de jeug waerde op zaoterdig 25 mei 2019 gehaje in DOK 6 in Helje-Panninge. D'r wore 30 finaliste, geselecteerd oet de veurrunj bie de Veldekekringe van Venlo/Tegele, Wieërt, Remunj, Ech/ Zöstere, en de bibliotheek Kichrao. De jury, Hortense Brounts

(veurzitter), Katja Henz, Herm Pollux, Anke Peters en Ton van de Wijngaard beslisde waem de beste veurdrach haaj.

Veur de winneers woor d'r 'n sjoon trofee en alle kinjer kreges 'n waterfles mit 't logo van Veldeke, en later nag ein dvd mit alle optraejes tiedes de finale. Wie geweunlik 'n geweldig evenement, noe georganiseerd door Henk Buskes, Riky Simons en Piet Aben mit vööl administratieve hulp van Ria Corstjens. Hans Jacobs oet Venlo kalde 't geheel weer op zien veurtreffelike meneer aanein. Jelke Schijlen oet Venlo zóng tiedes 't juryberaad.

Winneers:

Groep 3/4:

1. Freek Swiatalski oet Zöstere mit 'Is mich det sjrikke'
2. Emmeline Verweij oet Tegele mit 'Wat ich later waere wil'
3. Yentl Moonen oet Nederweert mit 'As nemes kiêktj'

Groep 5/6

1. Mirte Pustjens oet Roostere mit 'Eine wendj'
2. Jip Haagen oet Kèrkraoj mit 'Went jinne kiekt'
3. Julia Silkens oet Remunj mit 'Rammele van de hóngers'

Groep 7/8

1. Bente Selder oet Haerle mit 'D'r hobby'
2. Evena Kraanen oet Zöstere mit 'Nemes kalt plat taege mich'
3. Thijmen Höppner oet Nederweert mit 'Rommel'

2.5 Sjrieverskringe

D'r zeen op dit moment veer sjrieverskringe aktief: Midde-Limburg, Noord-Limburg, Wieërter Land en de Allgemeine Sjrieverskrink van Limburg. De lede van dees kringe kómme regelmootig bie-ein, besjpraeke häör werke en sjrieve euver bepaolde thema's.

Ze sjtaon ouch dök in Platbook.

2.6 Kringekontakdaag 2019

Dit jaor waas de krink Valkeberg aan de beurt. Op zaoterdig 31 augustus waerde de kring- en provinciaalbesjtuurders op versjillende lokaties in Aad-Valkeberg verras mit ein aafwisselend middigprogramma. Allereers 'n enthousiast verhaol van wèthajer Claudia Bisschops veur de 'sjatbewaarders van de zeel van Limburg'. Daonao 'n laezing in 't St. Janskèrkske en 'n bezeuk aan de heemtuin van kesjteel Sjaloen, 'n óntvangs mit bezichtiging op kesjteel Genhoves en 'n diner/buffet in Sjin op Geul.

De Veldekevlag waerde aan de krink Remunj doorgegeave, zie organisere in 2020 de Kringekontakdaag.

2.7 Sjtimuleringsfonds

Dit fonds is in 2017 veur 't eers ter besjikking gesjteld aan de kringe. Ze kenne dao-op 'n beroep doon óm nuuj aktiviteite te financiere toet € 750,-.

Daovan höbbe in 2019 gebroek gemaak:

Krink Mestreech beukske Pol Brounts	€ 500,00
Krink Ech Daag van de Modertaal	€ 375,00
Krink Ech dictee	€ 500,00
Jo Hansenpries sponsoring	€ 500,00
Krink Mestreech biedrage jubileum	€ 500,00

Sponsoring Vleisboeket	€ 500,00
Krink Venlo fietstoch	€ 300,00
Krink Venlo monoloog Hay van Hoorn	€ 651,71
Krink Mestreech kerstwandeling	€ 750,00
Krink Zitterd laesplenkske	aafgewezen
Totaal	€ 4576,01

2.8 Waat d'r wiejer nag woor

- Op 8 december 2018 is het fotoboek “De 250 Mooiste Plekken van Heerlen” geprizzenteerd. Inmiddels is d'r 'ne veerde drök versjene..
- 27 januari vónj Festival Sjiem plaats in de ECI Cultuurfabriek in Remunj. Óngerdeel van deze daag is de Sjiem Dialekliteratuurpijs 201., De winneer woor Wim Heijmans.
- Op 21 februari is de Daag van de Modertaal. Krink Ech prizzenteerde saoves 'n programma mit 3 monologe, gesjpeeld door Gerda Schatorjé en Rezie Vrancken. De monologen waerde afgewisseld mit 'n kwintet van blaozers van Harmonie St. Cecilia Echt.
- Veldeke krink Mestreech vierde zien 40-jaorig jubileum op 13 april mit 'n klinkende show in Theater aan 't Vriethof. 'n Programma mit Mestreechs cabaret, liedjes, verhaole, quiz enz. Ouch waerde dae aovindj 'n beukske geprizzenteerd mit naogelaote versjes van Pol Brounts mit es titel *Kiksjozerije*. Pol Brounts, dae 100 jaor geleje gebaore waerde, woor ein van de oprichters van Veldeke Mestreech.
- De driejaorlikse Jo Hansenpries veur Volkscultuur waerde op 19 juni door gouverneur Bovens oetgereik aan Netty Engels-Geurts vanwege zien verdeenste veur de volkscultuur op culinair gebied.
- Op 1 september vónj veur de viefde keer 't Kirchroa jeet plat-festival plaats.
- Nach van Limburgs Leed op 21 september in Venlo mit oetreiking van de Oeuvrepries 2019. De Veldeke Oeuvrepries waert sinds 2007 toegekènd door Veldeke Venlo en is in 2019 gewónne door de Venlose formatie Neutjesrang.
- Taalquiz 8 oktober. De finale van de Limburgse Taalquiz die De Limburger same mit Veldeke Limburg georganiseerd haaj, waerde gewónne door Karel Ruiten oet Remunj. Vööl enthousiaste reaksies veur deze taalquiz.
- Op zondag 3 november woor ózze veurzitter Christine van Basten te gast in het L1 radioprogramma De Stemming. Ze naom deil aan 'n interview same mit Bep Mergelsberg, sikkertaris van Levende Talen in Limburg en mit Ton van de Wijngaard, sjtreektaalfunctionaris. Eerder dit jaor woor ze ouch al te heure in 't radioprogramma van Henk Hover Plat-eweg.
- 4 november TV: debat euver de toekoms van de Limburgse Taal. In het L1 programma Avondgasten waerde ein debat oetgezónje euver de toekoms van de Limburgse Taal. Deilnummers wore vanoet versjillende invalsheuk betrokke bie dit óngerwerp.
- Tiedes 't sjtreektaalsymposium op 6 november in de Maaspoort in Venlo

vónj de óngerteikening plaats vanne covenant womit 't Limburgs officieel erkènd waert es regionaal taal. Bie de óngerteikening van dae covenant tösse de regering en de provincie baaj Veldekeveurzitter Christine van Basten aan de minister van Binnenlandse Zaken Raymond Knops en aan gedeputeerde van de provincie Limburg Ger Koopmans 'n ingelies gedich 'Oos Taal' aan. Wim Kuipers sjreef 't sjpeciaal veur dees gelaegeheid. In aansjpraekende, herkènbare, poëtische beelde sjets de dichter de krach van ós Limburgse taal.

3. Vassjtèlling van 't Jaorversjlaag 2019 Veldeke Limburg

Dit jaorversjlaag waerde vasgesjteld door de Algemein Vergadering op 19 november 2020

Veurzitter:

Sikkertaris:

(Ria Corstjens en Riky Simons-Julicher)

1. ALGEMENE INFORMATIE OVER DE VERENIGING VELDEKE LIMBURG

1.1 Algemene Ledenvergadering

Het hoogste orgaan van de vereniging is de Algemene Ledenvergadering (ALV) die bestaat uit twee leden van iedere kring en de leden van het Provinciaal Bestuur van Veldeke Limburg. De Algemene Ledenvergadering heeft statutair de volgende taken:

- De bestuursleden en de leden van de kascontrolecommissie benoemen
- Het beleid van de vereniging bepalen
- De begroting vaststellen
- De hoogte van de contributie bepalen
- De jaarstukken vaststellen
- Het huishoudelijk reglement vaststellen

De Algemene Vergadering van 19 mei 2020 heeft schriftelijk plaatsgevonden door de corona-maatregelen en de algemene vergadering van donderdag 19 november heeft digitaal plaats gevonden.

In de najaarsvergadering is de begroting 2021 vastgesteld.

1.2 Provinciaal Bestuur

Op 31 december 2020 was het Provinciaal Bestuur als volgt samengesteld:

Mr. Christine van Basten-Boddin (voorzitter)

Dr. Lei Heijenrath (vice-voorzitter)

Ron de Louw (secretaris)

Pieter Ebus (penningmeester)

Bèr Brounts (communicatie en p.r.)

Henk Buskes (kringcontacten, euregionale contacten en declamatiefinale)

Kiki Huijnen (educatie)

Peter Klein (redactie jaarboek en contacten TaLep)

Mark Pluymaekers (educatie)

Het Provinciaal Bestuur vergaderde in 2020 zeven keer. De vergaderingen van 22 januari en 16 september vonden fysiek plaats. De overige 5 digitaal ivm corona-maatregelen. De vergaderingen zijn genotuleerd door Ria Corstjens.

In 2020 is 1 papieren Nuutsbrief verschenen en wel in februari met een oplage van 660. De geplande Nuutsbrief voor de zomer is vanwege corona en gebrek aan nieuws komen te vervallen. Wel zijn er 3 digitale Nuutsbreve verstuurd in het voorjaar, zomer en de winter met een gemiddelde van 1480 geadresseerden. Het aantal ontvangers dat de digitale Nuutsbrief daadwerkelijk opent stabiliseert rond de 65%. Het totaal aantal kliks per nummer varieert afhankelijk van de inhoud tussen 220 en 413.

De website toont een gestage groei van het aantal bezoekers. In 2020 bezochten 33.375 bezoekers onze site in vergelijking met 27.984 in het jaar daarvoor. Die bezoekers waren in 2020 goed voor in totaal meer dan 95.000 pagina-weergaven.

Voor de sociale media Facebook en Instagram zijn we in 2020 een samenwerking aangegaan met het bureau Social Dutch uit Venlo. Dat heeft geresulteerd in een spectaculaire stijging van het aantal volgers op Facebook van 791 naar 3.116 in een jaar tijd. Instagram verwierf in dezelfde periode 508 nieuwe volgers. Op Twitter heeft Veldeke Limburg momenteel 853 volgers.

Bij de Raod veur 't Limburgs is Lei Heijenrath de vaste afgevaardigde.

Het Financieel archief staat bij Pieter Ebus, het secretarieel archief van voor 2017 staat in het gemeentehuis van Beek, de boekenvoorraad stond bij Maurice Ambaum (is in december overgebracht naar drukkerij Knoops in Venlo).

De boeken voor de verkoop staan opgeslagen bij het Huis voor de Kunsten in Roermond. Ons oude archief staat in het gemeentearchief van Roermond.

1.3 Leden van Veldeke Limburg

Op 1-1-2020 heeft Veldeke 2305 leden en op 1-1-2021 zijn er 2256 leden.

De Leden van Belgisch Limburg zijn in dit overzicht niet meegenomen. Zij vormen een eigen organisatie met de kringen: As, Genk, Hasselt, Maasland, Lonerland, Truierland en Dommelland.

2. ACTIVITEITEN IN LIMBURG

2.1 Jaarboek 2019, nieuwsbrieven en rubrieken.

In 2020 werd het 14^e jaarboek uitgegeven. I.v.m. corona heeft er geen presentatie plaats gevonden met auteurs en gasten.

Digitaal sturen Wim Kuipers en Har Sniekers (aan de liefhebbers) met hun werkgroep Veldgewas wekelijks een aantal ingestuurde gedichten en taalbeschouwingen toe.

Lidioom is een wekelijkse rubriek op de website van Veldeke waarin Wim Kuipers het eigene van de Limburgse taal op zijn karakteristieke wijze bespreekt.

Blij zijn we ook met de column van Toon Roumen uit Sittard: Column van Toon.

2.2. Platbook.

Er zijn in 2020 twee platboeken uitgegeven (in samenwerking met Huis voor de Kunsten). Platbook 23: de veer sezoene, redactie Maurice Nijsten en Platbook 24: Wèndj taeye, redactie Robert Doyen.

2.3 Commissie Volkscultuur.

Deze commissie is in 2020 opgeheven.

2.4 Declamatiewedstrijd voor de jeugd.

Deze heeft in 2020 helaas ook geen doorgang kunnen vinden door de corona-pandemie.

2.5 Schrijverskringen.

Er zijn op dit moment vier schrijverskringen actief: Midden-Limburg, Noord-Limburg, Weerter Land en de Algemene schrijverskring van Limburg. De leden van deze kringen komen regelmatig bij elkaar, bespreken hun werk en schrijven over bepaalde thema's. Hun werk verschijnt ook regelmatig in een Platbook.

2.6 Kringencontactdag 2020.

Deze heeft geen doorgang gevonden door de corona-pandemie.

2.7 Stimuleringsfonds.

Dit fonds is in 2017 voor het eerst ter beschikking gesteld aan de kringen. Ze kunnen hier een beroep op doen om nieuwe activiteiten te financieren tot een bedrag van € 750,00.

Daarvan hebben in 2020 gebruik gemaakt:

5-2-2020	Kring Maastricht 5 boeken Lou Spronck	124,75
14-2-2020	Kring Um Mamelis ringbandkalender	750,00
23-4-2020	Kring Maastricht boek Lou Spronck	750,00
	Kring Echt volkscultuuravond afgewezen	0,00
3-5-2020	Kring Roermond Limburgse lessen	309,15
4-6-2020	10 boekjes Peter Winkels sponsoring	200,00
28-7-2020	kring Echt dag van de moodertaal	207,23
8-10-2020	Limx sponsoring	1000,00
23-10-2020	Vocallis sponsoring	500,00
10-11-2020	kring Roermond bok Annelies	750,00
12-10-2020	kringen verhalenboekjes	1270,00
		5861,13

2.8 Berichten vanuit de kringen:

Bericht kring Echt:

Bijna alle activiteiten in 2020 zijn geschrapt van de kalender, behalve:

- 16 september 2020: leden in de gelegenheid gesteld in de bioscoop de film 't Galgeven' te bekijken;
- 26 september 2020: presentatie van het boekje over de Poëziewandelingen die de afgelopen 5 jaar door Veldeke Echt zijn georganiseerd.

Daarnaast zijn nog enkele alternatieven bedacht, te weten:

- Het verhalenproject: in april is men gestart met het wekelijks plaatsen van een bericht op de website over een ingesproken Echter luisterverhaal. In eerste instantie was dit bedoeld voor de mensen in de verzorgingstehuizen zodat ze tijdens de coronatijd toch wat afleiding hadden. Gebleken is dat ook andere mensen dit waarderen en een goede tijdsbesteding is omdat nu meer mensen thuis zitten. Inmiddels heeft men met het 25ste verhaal een jubileum bereikt;
- Men is gestart met de voorbereidingen voor het aanpassing van de website;
- Men werkt mee aan het verhalenboekje van de commissie Volkscultuur door vertaling en uitgave in het Echts en Susteren dialect;
- Publicatie van het boekje “Bib boetsj zich de bölles” in het Echts dialect.
-

Een aantal activiteiten die in 2020 niet zijn doorgegaan, zijn verschoven naar 2021:

- Flitscursus spelling en het Echter Dictee;
- Declamatiewedstrijd;
- Literaire avond met Toos Schoenmakers-Visschers, Riky Simons-Julicher en Willeke Simons-Visschers;
- Volksculturele avond “ne Zomeraovandj in St. Joas”;
- Presentatie over de bakovens door Els Diederer.

Verder staan een aantal nieuwe activiteiten op stapel:

- Lezing over de Kölsje carnaval, door Peter Roufs;
- Film “Songerkop”.

Bericht kring Roermond:

In Roermond zijn sinds maart 2020 alle geplande activiteiten afgelast zoals Halfvastenspektakel, declamatiewedstrijd, de literaire wandeling, toneelavond in Grathem en de kringencontactdag in Roermond.

De door Etty Willemsen-Kemp verzorgde Limburgse lessen op de basisschool hebben wel doorgang gevonden.

Het bestuur van Veldeke kring Roermond heeft zich bezig gehouden met:

- Opschonen van het ledenbestand;
- Een enquête onder de leden en de gegevens hiervan verwerkt;
- De Roermondse spreekwoorden- en gezegdes kalender voor 2021 uitgebracht;
- 3 keer digitaal vergaderd en op 13 oktober heeft de eerste fysieke vergadering op 1,5 meter afstand plaatsgevonden;
- Er zijn 4 convocaties uitgegaan richting de leden.

Er zijn drie boekjes in het Roermonds dialect uitgebracht:

- Het verhaal van Noor en het coronavirus, geschreven door Monique Kerpen;
- Verhaaltjes in het Roermonds dialect samen met de commissie Volkscultuur;
- Gedichtenbundel van Lisa Naus.

Vanwege de relatief hoge leeftijd van de meeste leden zijn er in de coronatijd geen activiteiten gepland.

In 2021 hopen we in ieder geval weer de declamatiewedstrijd op te pakken en de Kringencontactdag te organiseren. Mogelijk een literaire avond met Toos Schoenmakers-Visschers, Willeke Simons en Riky Simons-Julicher. Ook hebben de leden nog een filmavond in de ECI te goed.

Bericht kring Um Mamelis:

Ook de kring Um Mamelis heeft bestaande activiteiten niet ten uitvoer kunnen brengen in verband met de maatregelen rondom het coronavirus.

Men heeft enkele alternatieven bedacht, te weten:

- Zarensbies filmpjes. Dit is een groot succes en boekt honderden volgers en men heeft veel positieve reacties mogen ontvangen. Op deze manier worden gezegdes en spreekwoorden in de dialecten uitgebreid onder de aandacht gebracht waarmee tevens Veldeke extra aandacht krijgt. Dit wordt, zolang de voorraad strekt, gecontinueerd;
- Na het succes van de uitgave van de Zarensbieskalender 2020 is vandaag een staande kalender met ringband voor 2021 op de markt gebracht, gericht op het behoud en versterking van de dialectspreekwoorden en gezegdes in het Heuvellandse dialect. De kalender betreft deze keer de dialecten binnen de gemeenten Vaals, Simpelveld-Bocholtz en Gulpen-Wittem (incl. de kerkdorpen);
- De geannuleerde activiteiten voor 2020 worden opgeschort naar 2021, te weten: Voorjaarsdialectavond in de kloosterbibliotheek Wittem, spreken en schrijven van dialect in samenwerking met jongerencentrum "Fraiche" Vaals, spreken en schrijven van dialect in samenwerking met Heemkundekring "Sankt Tolbert" Vaals, culturele, literaire en culinaire wandeling, euregionale dialectavond in de 'Kopermolen' te Vaals en de adventsmiddag in de kloosterbibliotheek Wittem.

Bericht kring Venlo:

De kring Venlo heeft vanwege het coronavirus haar activiteiten moeten bijstellen. De uitreiking van de Oeuvreprijs samen met de nacht van het Limburgse lied heeft in aangepaste vorm doorgang gevonden.

Zover als bekend en onder voorbehoud volgen hieronder de activiteiten voor 2021.

- Jurere Faatse in Venlo en Blerick: geannuleerd ivm corona
- Prijsuitreiking Faatse, geannuleerd ivm corona
- Finale declamatie Venlo, 9 april
- Finale declamatie Tegele, 16 april
- Jaarvergadering Veldeke Venlo, 21 april
- Fietstocht, voorjaar
- Cursus lezen en schrijven, voorjaar
- Wandeling Villapark, 2^e helft mei
- Finale declamatie Limburg, 5 juni

- Wandeling Stalberg, laat in augustus
- Oeuvrepries NvLL, 18 september
- Cursus lezen en schrijven, najaar
- Vrijwilligersdag, najaar
- De Slumste Venlonaer, 31 oktober
- Kerstactiviteit, december

Bericht kring Venroj:

Kring Venroj heeft in het begin van het jaar nog twee geplande activiteiten door kunnen laten gaan, te weten een rondleiding door de schouwburg, zowel voor als achter de schermen en een rondleiding bij het Venrayse familiebedrijf Thetru, bekend van o.a. vastelaoveskleding en aanverwante artikelen.

Daarna viel het stil... steeds afwachting of een volgende activiteit plaats kon vinden heeft Veldeke Venroj twee keer de knoop door moeten hakken; tot en met de zomer en na de zomer.

Er was nog steeds stille hoop dat een aantal activiteiten door zouden kunnen gaan.

Twee excursies, de jaarvergadering, een lezing door Wim Daniels, het koningsschieten bij de Schutterij, de aetoavond, de Venrodsen avond alsook de avond voor de vrijwilligers kwamen te vervallen. De leden werden hier tijdig van op de hoogte gesteld middels nieuwsbrieven.

Het maken van de Kruudwis en de zegening daarvan alsook de dialectmis konden gelukkig doorgang vinden, alleen met een beperkt aantal bezoekers.

Rond de feestdagen zal het bestuur haar leden en donateurs verrassen met een cadeautje omdat zij ons trouw zijn gebleven gedurende deze periode.

Maar het bestuur van Veldeke Venroj en sommige commissies hebben toch niet helemaal stil gezeten in deze periode; er is wederom een Venrodse scheurkalender 2021 samengesteld, het secretariaat is druk doende geweest met de vertalingen voor het Limburgs kinderboekje, onze eigen jaarlijkse uitgave van de Hazegaerf in december staat weer in de steigers en verder wordt er veel overlegd via de mail.

Toch houden we goede moed en is de eerste bijeenkomst voor januari 2021 alweer gepland.

Ook de data van de vaste jaarlijkse activiteiten liggen al vast, maar alles onder voorbehoud.

We wachten geduldig de persconferenties af en zullen dan gaan besluiten wat wel en niet door zal gaan. Het is niet anders...

2.9 Wat er verder nog te doen was:

- Op waeg nao 'n laeve lank Limburgs is de titel van het visiestuk dat Veldeke Limburg op 23 januari 2020 bij monde van voorzitter Christine van Basten presenteerde aan gedeputeerde Ger Koopmans van de provincie Limburg. In dat stuk ontvouwt Veldeke hoe de vereniging zich in de aanloop naar haar 100-jarig bestaan in 2026 wil profileren als belangenbehartiger van de Limburgse taal en volkscultuur.
- Op 21 februari, de vrijdag voor carnaval, viert men over de hele wereld de Dag van de Moodertaal. Dit internationale evenement krijgt in Limburg extra aandacht dankzij de vereniging Veldeke.

- Stichting LVK en Stichting Veldeke gaan samenwerken door liedjesschrijvers, die meedingen voor het Limburgs Vastelaovesleedjes Konkoers, de mogelijkheid te bieden om teksten te laten controleren op een juiste schrijfwijze in het plaatselijke dialect.
- De Veldeke Oevre Pries is in 2020 gewonnen door Arno Adams. Vanwege de corona-maatregelen vond de uitreiking niet plaats tijdens de Nach van 't Limburgs Leed maar werd de uitslag bekend gemaakt in het L1 radio-programma Plat-eweg. De Veldeke Oeuvrepries wordt sinds 2007 toegekend door de kring Venlo.
- Het Huis voor de Kunsten Limburg in Roermond schrijft samen met de Provincie Limburg een prijsvraag uit. De vraag is wie het beste project kan bedenken om kinderen van kinderdagverblijven of basisscholen zo ver te krijgen dat ze de Limburgse taal (meer) gaan of blijven gebruiken.
- Op dinsdag 22 december heeft Hans Simons uit handen van Henk Giesbers, voorzitter van de Veldeke Kring Roermond, de Veldeke Pluum gekregen.
- In november is het boekje "*Verhäölkes in ós Limburgs Plat*" verschenen. Een boekje met verhaaltjes voor kinderen in het Limburgs. Het verschijnt in maar liefst acht edities. Een in de dialecten van de oorspronkelijke schrijvers, zeven vertaalde versies in het dialect van de Veldekekringen die meedoen aan dit project.

Aldus vastgesteld in de ALV van 11 mei 2021

De secretaris

M.V.J. de Louw

De voorzitter,

C.E. van Basten - Boddin

Sectie Limburgs jaarverslag 2019

Bestuur

Esther van Loo (voorzitter en contacten VO)

Bep Mergelsberg (secretaris)

Jolien Makkinga (penningmeester)

Daan Hovens (webmaster/PR)

Jos Feron (contacten PO)

Petra Lambrichs (contacten HO)

Leonie Cornips (algemeen bestuurslid)

Levende Talen Limburgs (LTL) maakt sinds haar oprichting in april 2019 deel uit van het veld dat aandacht vraagt voor Limburgs en meertaligheid in het onderwijs, inclusief beroepsopleidingen, en het gehele professionele middenveld.

Daarnaast werkt LTL aan de vitaliteit en emancipatie van het Limburgs door de taal leerbaar te maken.

Aantal leden: 30 (1e), 6 (2e)

Acties in 2019

- Media-aandacht. LT Limburgs is goed hoor- en zichtbaar geweest op radio en tv. Enige links naar de programma's vindt u onderaan. Op de sociale media breidt LTL actief haar netwerk uit. Limburgs is te volgen op Twitter en Facebook.
- Luistertaal in de onderwijspraktijk. LTL was aanwezig bij de interactieve bijeenkomst die de Nederlandse Taalunie op 19 september Den Haag organiseerde over de toepassingen van luistertaal in de onderwijspraktijk. Doel van de bijeenkomst was het ophalen van inbreng ten behoeve van het conceptrapport Onderzoek naar de toepassing van luistertaal in de praktijk.
- Beginnersles Limburgs. LTL gaf beginnersles Limburgs tijdens de streektaalconferentie op 11 oktober in Mechelen (B). Zie voor het programma van de conferentie: <http://bit.ly/LT2VbugfK>.
- Regionaal- en minderheidstaalbeleid. LTL gaf met vier vertegenwoordigers input bij de ECRML-bijeenkomst op 15 oktober in het Gouvernement te Maastricht, waar de Europese visitatiecommissie inbreng kwam ophalen over resultaten van regionaal- en minderheidstaalbeleid door de provinciale en nationale overheid.
- Heerlens Limburgs. Op 24 oktober start van de volgeboekte cursus Heerlens Limburgs in Schunck Heerlen, aangeboden in samenwerking met LTL. Voor meer informatie: <http://bit.ly/LT2HOPs2V/>; <http://bit.ly/LT2VcMIK3>.
- Landelijke Studiedag. LTL bood beginnersles Limburgs aan op de Landelijke Studiedag van Levende Talen op 1 november in Utrecht, en was er vertegenwoordigd met een stand.
- Streektaalsymposium. Op 6 november vond het Streektaalsymposium plaats in Venlo met ondertekening van Convenant Limburgs. LTL gaf er een interactieve workshop (zie verder bij highlight)
- Thuis taal en onderwijs. Het LTL-bestuur werkte mee aan de organisatie van de

meertaligheidsconferentie Thuistaal en Onderwijs: Een gouden combinatie? die op 27 november plaatsvond. LTL verzorgde de workshop 'Hoeveel meertaligheid kan een peuter aan?' en was er met een stand aanwezig. Verder verzorgde LTL een lezing op Fontys Sittard (zie <http://bit.ly/LT2SLVvf1>).

HET GROTE MOEDERTAALSPEL

LT Limburgs organiseerde op 6 november, de dag van de ondertekening van het convenant, een interactieve deelsessie waarbij deelnemers talige activiteiten voor in de klas bedachten, die aansloten bij ofwel streektaalonderwijs als schoolvak, ofwel een vorm van meertaligheidsdidactiek. Daarbij kon het gaan om activiteiten met de volgende doelen: verwerving positieve attitude, taalverwerving streektalen, taalbewustzijn, taalvergelijking, receptieve meertaligheid, CLIL, taalvaardigheid. De opbrengst van deze sessie heeft geresulteerd in 'het grote moedertaalspel' dat door de provincie ondersteund wordt en in de klas gespeeld kan worden.

Daarnaast worden de activiteiten en oefeningen bijeengebracht en downloadbaar gemaakt op de site van LTL. Inspiratiebronnen voor deze workshop waren: Carap-Frepa (<https://carap.ecml.at>), het 3mproject (www.3mproject.nl) en de kerndoelen van Nedersaksisch (<http://bit.ly/LT2ui47Rc>).

Plannen voor 2020

- Inventarisatie waar in welk type onderwijs Limburgs aangeboden wordt.
- 8 januari: uitwerking Convenant Limburgs met twee casussen. Ontwikkeling van en didactiek voor liedjes voor kinderopvang en groepen 1 en 2 van het po; aansluiten bij het www.3mproject.nl, ontwikkeld op NHLStenden, waarbij meertaligheid en thuistaalkapitaal van leerlingen in de klas positief worden ingezet.
- 16 januari: meedenken over gezamenlijke vormgeving van Festival Sjiek, waarin het geschreven, gesproken en gezongen Limburgse én Nederlandse woord centraal staat.
- 8 april: bijdrage aan taalconferentie op Fontys te Tilburg
- Maart/april/mei: reprises van de cursus Heerlens Limburgs én uitbreiden van het netwerk van cursussen Limburgs als tweede taal.
- Juni: pubquiz Limburgs
- 9-14 augustus 2020 te Groningen: deelname AILA, World Congres of Applied Linguistics.
- Gratis downloadbaar lesmateriaal beschikbaar stellen op site: <https://limburgs.levendetalen.nl/category/lesmateriaal/>.
- September: studiedag Limburgs en meertaligheid
- Medewerking blijven verlenen aan wetenschappelijk onderzoek
- Start Limburgse variant van het in Friesland ontwikkelde 3Mproject op een viertal pilotscholen

Sectie Limburgs jaarverslag 2020

Bestuur

Esther van Loo – voorzitter en contacten vo

Bep Mergelsberg – secretaris

Jolien Makkinga – penningmeester

Leonie Cornips - contacten wo

Jos Feron – contacten po

Daan Hovens – webmaster

Petra Lambrichs – contacten hbo

Gino Morillo Morales – algemeen bestuurslid (vanaf 28 oktober 2020)

Nieke Dieteren – algemeen bestuurslid (vanaf 28 oktober 2020)

Aantal leden: 28 (1e), 6 (2e)

Acties in 2020

Na de succesvolle opstart van de sectie Limburgs op 6 april 2019 kende ook ons werk een terugslag als gevolg van de Coronacrisis. Zo werden alle geplande fysieke activiteiten geschrapt. Ook werden fysieke symposia en congressen afgelast zodat we het publiek minder goed over ons werk konden informeren en minder hebben kunnen netwerken.

- Bestuursvergaderingen. Het bestuur vergaderde in 2020 zeven maal, waarvan zes maal via skype of teams.
- Jaarvergadering. Op 28 oktober 2020 organiseerde het bestuur via zoom de ALV.
- Overleggen. Bestuursleden vergaderden namens LevendeTalen Limburgs (LTL) met verschillende organisaties ter realisatie van projecten, zoals met het Huis voor de Kunsten (HvK), TaLep, Raod veur 't Limburgs (RvL), Veldeke Limburg (VL), Cubiss, dagblad De Limburger, Toneelhuis, Fontys Hogeschool, Movare en andere onderwijskoepels en grootouders die Limburgse lessen verzorgen op basisscholen in Kerkrade. Bestuursleden gingen in gesprek met sleutelfiguren van de Pabo over 'Meertaligheid en het onderwijs' en verzorgden een stand op de afstudeer-infomarkt van de Pabo. De gesprekken hebben voorlopig een inzichtbevorderende opdracht, in die zin dat Limburgs/Nederlands ook een vorm van tweetaligheid is.
- Website. Onze website geregeld bijgewerkt en bevat een schat aan informatie over het Limburgs en meertaligheid. Ook staan er diverse lesmaterialen op die gratis te downloaden zijn. Zie <https://limburgs.levendetalen.nl>.
- Limburgpagina. In dagblad De Limburger een hele pagina over en in het Limburgs op elke vierde woensdag van de maand in 2021. In samenwerking met HvK, VL en het dagblad.
- Ontwikkeling leergang Lt2 voor het gehele Limburgse taalgebied. Er is subsidie van de RvL voor realisering van een lesmethode Lt2. Levende Talen Limburgs is penvoerder en coördineert dit project in 2021.
- Digitalisering. Er zijn twee apps ontwikkeld waaraan LTL heeft meegewerkt: Sjtumme va Limburg en Maasgeluide.nl. Ook verleende LTL medewerking aan het Euregionale kunstproject Terra Mosana 'Hoe klinkt de Euregio Maas-Rijn?'

- Mijn kwartet. HvK verleende een subsidie van 800 euro ter realisatie van dit kwartet in 2021. Dit kwartet is met een verdere subsidie van Frisse Wind Heerlen gerealiseerd, en het wordt nu klaargemaakt voor gebruik als dialect-bewustwordingsinstrument op scholen, bejaardentehuizen en als lesmateriaal in cursussen Lt2.
- 3M-project. De drie Limburgse onderwijskoepels voor basisonderwijs (Movare, Kindante en Innovo) zijn positief over het meertalig onderwijsproject 3M dat vanuit Friesland, alwaar dit project al stevig in de schoenen staat, zal worden ondersteund. Te denken valt aan nascholingsmodules voor leerkrachten, professionele werkbezoeken aan Friese scholen en onderwijsinstellingen, online ondersteuning, het delen van materialen. Enkele scholen hebben toegezegd mee te willen werken. Corona maakt het benaderen van scholen erg lastig.
- Watbleef!? Levende Talen Limburgs participeerde in dit culturele Limburgstalig initiatief van TaLeP dat digitaal en in afgeslankte vorm in december 2020 met een quiz werd gerealiseerd.
- Podcastserie. Uitgebreide interviews over het Limburgs in de podcastserie Kletsheads van Sharon Unsworth en de podcastserie over het Limburgs van stichting LIMx.

Plannen voor 2021

In 2021 zal LTL alle lopende projecten voortzetten:

- Voortzetting 3M project i.s.m. Stenden Hogeschool (is intussen gerealiseerd, *EvL dec 21*)
- Ontwikkeling van Lt2 lesmethode voor volwassenen voor het hele Limburgse taalgebied – in gang gezet dankzij subsidie van de Raod (is intussen gerealiseerd, *EvL dec 21*)
- Meewerken aan Limburgpagina in dagblad De Limburger (is intussen gerealiseerd, *EvL dec 21*)
- Ontwikkeling van Mijn kwartet (is intussen gerealiseerd, *EvL dec 21*)
- Wedstrijd profielwerkstukken voor middelbare scholieren (is intussen gerealiseerd, *EvL dec 21*)
- Gesprekspartner-implementatie van het provinciaal taalbeleidsplan
- Blijvende aandacht voor ledenwerving
- Medewerking blijven verlenen aan wetenschappelijk onderzoek

Nieuwe projecten waaraan LTL zal gaan werken zijn:

- Limburghoes veur de Taol
- Week van het Limburgs
- Meewerken aan het project 'Kletskoppen op maat' van onder meer Sharon Unsworth waarin we samenwerken met maatschappelijke partners (VoorleesExpress, Cubiss Limburg, Stichting IMC Weekendschool, Cultuur Oost, Bibliotheek Gelderland Zuid, Bibliotheek Den Haag, Bibliotheek Rivierenland, Onderwijsstichting MOVARE) en collega-wetenschappers (om kleinschalige doelgerichte activiteitente ontwikkelen voor kinderen van dialectsprekende ouders in Parkstad Limburg.
- Lidmaatschap onderwijscommissie Veldeke
- Uitbreiding 3M-project
- Wedstrijd meertalig creatief schrijven voor scholen uitschrijven

Activiteiten Cubiss 2021

m.b.t. Limburgse taal

- Bijdrage Watbleef?! Wij werken samen met de partners in Talep aan nieuw festival. In de tussentijd zijn er verschillende activiteiten ontplooid zoals een online quiz, en is er een webplatform opgezet. Dit gaan we door ontwikkelen naar een verzamelplek voor podcasts.
- Deelname en voorzitterschap Talep om verbindingen te leggen tussen letteren en taalorganisaties en projecten.
- Bibliotheken actief onderdeel maken van het streektaalveld.
- Binnen het project jeugd en onderwijs wordt er in het kader van meertaligheid Limburgs als thuistaal gepositioneerd.
- Videoproducties van voorlezen uit streektaalboeken tijdens de voorleesdagen 2021
- Limburgse versies van landelijke bibliotheekproducten zoals de Voorleestrom.
- Inhoudelijke verbinding en kennisuitwisseling op de rol van streektaal in de taalontwikkeling van kinderen.
- Stimuleren van programmering streektaal bij bibliotheken.